

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ด้วยสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เห็นว่างานตำรวจเป็นงานที่ทำทลายความรู้ความสามารถ ความกล้าหาญเสี่ยงต่อภัยอันตราย และความทรหด อุตุน ยากที่บุคคลอื่นจะเข้าใจได้ลึกซึ้งและ ถูกต้อง ในการปฏิบัติงานจึงมีการควบคุมให้ยึดถือกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง และวินัย ตำรวจอย่างเคร่งครัดในทุกระดับ ได้จัดหลักสูตรฝึกอบรมให้เกิดความรู้ความเข้าใจและให้เป็นผู้มีความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ มีการทดสอบสมรรถภาพและประเมินผลอยู่ตลอดเวลา

ทั้งนี้ การดำเนินการต่างๆ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติมีขอบเขตหน้าที่ความ รับผิดชอบต่อประเทศชาติ และประชาชนอยู่เป็นจำนวนมาก อาทิ การรักษาความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ การป้องกันปราบปรามอาชญากรรม การสืบสวน สอบสวน การควบคุม แหล่งอบายมุข การให้บริการแก่ประชาชนในรูปแบบต่างๆ ดังนั้น การบรรลุผลสำเร็จจำเป็นที่ จะต้องได้บุคคลที่มีคุณสมบัติเฉพาะเป็นกรณีพิเศษ นอกเหนือจากความรู้ความสามารถ ประสบการณ์และปฏิภาณไหวพริบแล้วจะต้องเป็นผู้มีจริยธรรมที่ดีเป็นแนวทางการปฏิบัติหน้าที่สู่ เป้าหมายของการเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์อย่างแท้จริง^{*}

สำนักงานตำรวจแห่งชาติได้ตระหนักถึงความสำคัญของ กฎ.ก.ตร. ว่าด้วยประมวล จริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ จึงมีนโยบายให้ จเรตำรวจ ทำหน้าที่เป็นศูนย์จริยธรรมและ จรรยาบรรณ ซึ่งมีหน้าที่และรับผิดชอบเกี่ยวกับการให้คำปรึกษาแนะนำหน่วยต่างๆ ในสังกัด สำนักงานตำรวจแห่งชาติเกี่ยวกับการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณ ตามกฎ.ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ , กองบัญชาการศึกษา ทำหน้าที่เป็นศูนย์ ส่งเสริมจริยธรรมและพัฒนาคุณธรรม ซึ่งมีหน้าที่และความรับผิดชอบเกี่ยวกับการส่งเสริม จริยธรรมและพัฒนาคุณธรรมของข้าราชการตำรวจในสังกัดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ดำเนินการ เกี่ยวกับตัวชี้วัด การประกาศเชิดชูเกียรติ หน่วยงานและตัวบุคคลเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ภารกิจ และ พัฒนาหลักสูตรการอบรมด้านจริยธรรมและคุณธรรมให้กับข้าราชการตำรวจในสังกัด สำนักงาน

^{*} กรมตำรวจ, การกำหนดโครงสร้างจริยธรรมและวิธีการเสริมสร้างจริยธรรมตำรวจ คำสั่งกรมตำรวจ ที่ ๑๓๘๘/๒๕๒๕, (กรุงเทพมหานคร : กรมตำรวจ, ๒๕๒๕), หน้า ๑.

ตำรวจแห่งชาติ ตามกฎ.ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ และสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการตำรวจ ทำหน้าที่เป็นกองตรวจสอบและทะเบียนประวัติ เสนอ ก.ตร. เกี่ยวกับการปรับปรุงแก้ไข กฎ.ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ

จากการศึกษา กฎ.ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ “ข้อ ๒ ให้ใช้ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจท้าย กฎ.ก.ตร. นี้ เป็นกรอบแห่งการประพฤติปฏิบัติของข้าราชการตำรวจ ซึ่งประกอบด้วย ส่วนที่ ๑ มาตรฐานคุณธรรม และอุดมคติของตำรวจ ส่วนที่ ๒ มาตรฐานทางจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ”^๒ ให้เร ตำรวจแห่งชาติ จัดให้มีศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการปฏิบัติตามวรรคหนึ่งในระดับ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวมทั้งประสานกับกองบัญชาการต่างๆ จัดตั้งศูนย์ให้คำปรึกษาแนะนำ เกี่ยวกับการปฏิบัติตามวรรคหนึ่ง และส่งเสริมจริยธรรมและพัฒนาคุณธรรมของข้าราชการตำรวจ ตามข้อ ๕ หรือแต่งตั้งที่ปรึกษาด้านจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจระดับกองบัญชาการหรือกอง บังคับการตามความเหมาะสม แล้วแต่กรณี” ตามที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น

เนื่องจาก ข้าราชการตำรวจมีภารกิจในการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สินให้แก่ประชาชน ตลอดจนการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม การปฏิบัติหน้าที่ของ ตำรวจมีความใกล้ชิดกับประชาชน อีกทั้งเป็นความหวังและเป็นที่พักพิงของประชาชนเมื่อมีเหตุร้าย เกิดขึ้น ดังนั้น ข้าราชการตำรวจจำเป็นต้องมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณเป็นแนวทางใน การปฏิบัติ^๓

ด้วยเหตุนี้ การที่ข้าราชการตำรวจ ต้องเป็นที่พึ่งสำคัญของประชาชน ในด้านการ อำนาจความปลอดภัย และยุติธรรม ข้าราชการตำรวจ จึงต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างมีคุณธรรม จริยธรรม ด้วยการปฏิบัติตาม กฎ.ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจที่เป็น กรอบแห่งการประพฤติปฏิบัติของข้าราชการตำรวจ ต่อมาได้มีการออก กฎ.ก.ตร. ว่าด้วยประมวล จริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ แก้ไขปรับปรุง กฎ.ก.ตร. ว่าด้วย ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๑ เพื่อการเป็นตำรวจที่ดีของประชาชน อย่างแท้จริง

^๒ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, กฎ.ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ราชกิจจานุเบกษา, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, ๒๕๕๓), หน้า ๑๔.

^๓ เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๕.

^๔ สมคิด บุญนอม, พล.ต.ท. คู่มือแนวทางการปฏิบัติตามกฎ.ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและ จรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๑ (แก้ไขตามกฎ.ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓), (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, ๒๕๕๓), หน้า ข.

ในปัจจุบันสำนักงานตำรวจแห่งชาติได้รับการร้องเรียนจากการปฏิบัติหน้าที่จำนวนมาก โดยการฝ่ายอำนวยการ ๗ กองบังคับการอำนวยการตำรวจภูธรภาค ๑ ซึ่งมีหน้าที่รับเรื่องร้องเรียนจากประชาชนทั่วไป โดยได้รับรายงานเรื่องที่ร้องเรียนมากที่สุด ดังนี้ ๑) งานสอบสวน เรื่องที่ร้องเรียน ได้แก่ ไม่ได้ได้รับความเป็นธรรม, คดีไม่สืบหน้า ๒) งานจราจร เรื่องที่ร้องเรียน ได้แก่ ไม่พอใจการจับกุม, ตั้งด่านไม่มีนายตำรวจคุม ๓) งานสายตรวจ เรื่องที่ร้องเรียน ได้แก่ ระวังเหตุล่าช้า, ไม่ค่อยมาตรวจตามชุมชน ๔) งานสืบสวน เรื่องที่ร้องเรียน ได้แก่ ถูกกลั่นแกล้ง, ยัดข้อหา เป็นต้น ทั้งนี้ จากข้อมูลดังกล่าวได้มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงของการถูกร้องเรียน ปรากฏว่าประมาณร้อยละ ๕๐ เรื่องร้องเรียนไม่มีมูลความจริง สาเหตุที่ร้องเรียนเกิดจากไม่พอใจการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจที่ปฏิบัติตามหน้าที่อย่างเคร่งครัด^๕

จากที่กล่าวมานี้ ข้อมูลที่ได้รับการร้องเรียนมา ส่วนใหญ่เป็นเรื่องของงานสอบสวนมากที่สุด รองลงมาเป็นงานจราจร รองลงมาเป็นงานสายตรวจและสุดท้ายเป็นงานสืบสวนตามลำดับ ผู้วิจัยตั้งข้อสังเกตว่า จากเรื่องร้องเรียนดังกล่าว เกือบร้อยละห้าสิบเป็นเรื่องไม่มีมูลความจริง โดยมีสาเหตุมาจากความไม่พอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจที่ปฏิบัติตามหน้าที่อย่างเคร่งครัด หากมองในแง่ของการปฏิบัติหน้าที่ สามารถวิเคราะห์ปัญหาและสาเหตุในเบื้องต้นได้ว่าประชาชนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ในการทำงานของตำรวจอย่างชัดเจน ทำให้เกิดอคติต่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ ซึ่งเป็นผู้รักษากฎหมายอย่างเคร่งครัด

เมื่อเกิดปัญหาการทำงานของตำรวจในแง่ที่ประชาชนยังไม่เข้าใจบทบาทหน้าที่ของตำรวจอย่างชัดเจน จึงนำมาซึ่งการถูกร้องเรียนเป็นจำนวนมาก ทำอย่างไรประชาชนจึงจะเข้าใจบทบาทการทำงานของตำรวจ และให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่อย่างดี ในฐานะพลเมืองดีของสังคม ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจศึกษาอย่างยิ่ง

ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ ประกอบด้วย การนำประมวลจริยธรรมตำรวจมาบังคับใช้อย่างจริงจัง การคัดสรรบุคคลที่จะมาเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการคัดสรรผู้ที่ปฏิบัติงานและมีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง ต้องมีกฎหมายหรือระเบียบที่ชัดเจนในการกำหนดหลักเกณฑ์การแต่งตั้งโยกย้าย โดยให้ผู้มีอำนาจหน้าที่โดยตรงสามารถพิจารณาแต่งตั้งโยกย้ายผู้ปฏิบัติในสายงานให้ได้รับการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง แต่งตั้งโยกย้ายอย่างเป็นธรรม ในส่วนของคำตอบแทนควรปรับให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับคำตอบแทนและ

^๕ ผู้กำกับฝ่ายอำนวยการ ๗ กองบังคับการอำนวยการตำรวจภูธรภาค ๑, เรื่องร้องเรียนการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ, (กำกับฝ่ายอำนวยการ ๗ กองบังคับการอำนวยการตำรวจภูธรภาค ๑ : กรุงเทพมหานคร, ๒๕๕๕), สัมภาษณ์ เมื่อ ๓๐ ส.ค. ๕๕.

สวัสดิการเท่าเทียมกับหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรมและสามารถอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีในสังคม และการนำกลไกการควบคุมจริยธรรมตำรวจมาบังคับใช้ปฏิบัติต่อตำรวจอย่างเคร่งครัดและจริงจัง^๖

การจะพัฒนาข้าราชการตำรวจให้มีคุณธรรม จริยธรรมต้องคำนึงถึงองค์ประกอบต่างๆ แล้วพัฒนาให้ครบถ้วนทุกองค์ประกอบ ซึ่งได้แก่ ทางด้านร่างกาย อารมณ์ ความคิดและจิตใจ โดยจะเน้นหนักไปที่การพัฒนาด้านจิตใจเป็นหลัก ฉะนั้น การพัฒนาทางกาย ความคิด จิตใจและทักษะในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตำรวจที่มีคุณธรรม จริยธรรม มีทัศนคติที่ถูกต้อง มีค่านิยมที่เหมาะสมดีงาม ย่อมสามารถนำไปพัฒนาตนเองให้มีจิตสำนึก มีอุดมการณ์ มีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่สามารถพัฒนาครอบครัวให้มีความรัก ความอบอุ่น พัฒนาหน่วยงานให้เป็นหน่วยงานที่มีคุณภาพในทุกด้าน และจะสามารถนำการพัฒนาเหล่านี้ขยายกว้างไปสู่การพัฒนาชุมชนสังคมและประเทศชาติ^๗ได้ในที่สุด

ผู้วิจัยเห็นว่า ตำรวจภูธรภาค ๑ เป็นพื้นที่เศรษฐกิจที่กว้างขวาง มีทั้งประชากร แฝงและประชากร ที่อยู่ในพื้นที่เป็นจำนวนมาก ดังนั้น การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจในพื้นที่ตำรวจภูธรภาค ๑ จึงมีความท้าทายสูง และเป็นที่จับตามองของประชาชนอย่างกว้างขวาง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจในพื้นที่ตำรวจภูธรภาค ๑ ด้วยเห็นว่ามีมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ต่องานวิจัยในประเด็นของการนำหลักพุทธธรรมมาใช้นุรักษ์การวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ให้ประสบผลสำเร็จ

ปัจจุบัน ตำรวจภูธรภาค ๑ ตั้งอยู่ เลขที่ ๒๕/๒ ถ.วิภาวดีรังสิต แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร รับผิดชอบพื้นที่ ๕ จังหวัด ได้แก่ สมุทรปราการ นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา ปทุมธานี อ่างทอง สิงห์บุรี ชัยนาท ลพบุรี และสระบุรี มีพื้นที่รับผิดชอบประมาณ ๑๕,๗๔๕.๕ ตารางกิโลเมตร ประชากรตามทะเบียนราษฎร ๖,๐๐๘,๔๒๕ คน สถานีตำรวจในความรับผิดชอบ ๑๓๓ สถานี แบ่งเป็น ระดับผู้กำกับการ เป็นหัวหน้าสถานี จำนวน ๘๘ สถานี, ระดับสารวัตรใหญ่ เป็นหัวหน้าสถานี จำนวน ๑๕ สถานี, ระดับสารวัตร เป็นหัวหน้าสถานี จำนวน ๒๔ สถานี มีจำนวนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติราชการจริง จำนวน ๑๒,๖๒๕ นาย แบ่งเป็นชั้นสัญญาบัตร ๑,๓๕๖ นาย ชั้นประทวน ๑๑,๒๖๙ นาย^๘

^๖ อุดลย์ ณรงค์ศักดิ์, พล.ต.ต.ดร.และคณะ, “โครงการวิจัยจริยธรรมในวิชาชีพ”, รายงานวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว), ๒๕๕๖), หน้า ก.

^๗ กองบัญชาการศึกษา, คู่มือเสริมสร้างการปฏิบัติตามประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, ๒๕๕๔), หน้า ๓๕.

^๘ กองอำนวยการตำรวจภูธรภาค ๑, <http://p1.police.go.th>. สืบค้นเมื่อ ๑๕ พ.ค. ๕๖.

จุดมุ่งหมายของการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจโดยนำหลักพุทธธรรมเป็นเครื่องมือในการแก้ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากวิธีการพัฒนาให้ได้ผลสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งอาชีพตำรวจถือว่าเป็นอาชีพที่สัมผัสและใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด เพราะการพัฒนาจริยธรรมคือการพัฒนาชีวิตให้ดำรงมีความสุข ประเทศชาติจะเจริญรุ่งเรือง มั่นคง สันคมจะสงบร่มเย็น

จากที่ได้กล่าวมานี้ ผู้วิจัยเล็งเห็นความสำคัญของการศึกษาวิจัยเรื่องวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการให้ประสบผลสำเร็จ สอดคล้องกับคำว่า ตำรวจไทยคือผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ มีหน้าที่บำบัดทุกข์บำรุงสุขให้กับประชาชนอย่างแท้จริง

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาจริยธรรมและวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ

๑.๒.๒ เพื่อศึกษาหลักพุทธธรรมที่ใช้บูรณาการวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ

๑.๒.๓ เพื่อศึกษาวิธีการและเสนอองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการ

๑.๓ ขอบเขตการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ/ภาคสนาม โดยศึกษาข้อมูลจากเอกสารปฐมภูมิ ได้แก่ พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๓๕ พระไตรปิฎกภาษาบาลี ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๐๐ ข้อมูลทุติยภูมิ ได้แก่ คัมภีร์ อรรถกถารวบรวมข้อมูล จากการศึกษาเอกสาร วารสาร และ ข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ในด้านรายละเอียดของการอธิบาย ผู้วิจัยจะได้เก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารวิชาการทางพระพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องแล้ว วิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปผล อภิปรายผลและเสนอแนะ ด้วยพรรณนาโวหาร โดยมีขอบเขตการวิจัยดังนี้

๑.๓.๑ ด้านเนื้อหา : ศึกษาจริยธรรมและวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ ได้แก่ จริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจตามกฎหมาย, ลักษณะการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจ, ศึกษาหลักพุทธธรรมที่ใช้บูรณาการวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ

๑.๓.๒ ด้านบุคคล : ศึกษาเฉพาะกลุ่มข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตตำรวจภูธรภาค ๑ โดยเก็บข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก ข้าราชการตำรวจ ระดับผู้บังคับบัญชา จำนวน ๕ ท่าน ผู้ทรงคุณวุฒิทางพระพุทธศาสนา จำนวน ๕ ท่าน ประชาชนในพื้นที่ (คณะกรรมการข้าราชการ

ตำรวจ (กต.ตร)) จำนวน ๕ คน รวมเป็น ๒๓ รูป/คน และการสนทนากลุ่มย่อยจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ จำนวน ๗ ท่าน

๑.๓.๓ ด้านพื้นที่ : ศึกษาเฉพาะเขตกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค ๑

๑.๓.๔ ด้านเวลา : ระยะเวลาในการศึกษาวิจัย รวมระยะเวลา ๑ ปี

๑.๔ ปัญหาที่ต้องการทราบ

๑.๔.๑ เพื่อทราบจริยธรรมและวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเป็นอย่างไร

๑.๔.๒ เพื่อทราบหลักพุทธธรรมที่ใช้บูรณาการวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเป็นอย่างไร

๑.๔.๓ เพื่อทราบรูปแบบและองค์ความรู้ใหม่ที่เป็นวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการเป็นอย่างไร

๑.๕ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

๑.๕.๑ จริยธรรมตำรวจ หมายถึง กฎกรรมการข้าราชการตำรวจว่าด้วย ประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (ฉบับที่ ๒) ปี ๒๕๕๓ ข้อ ๓ เพื่อส่งเสริมจริยธรรมและพัฒนาคุณธรรมของข้าราชการตำรวจ

๑.๕.๒ ข้าราชการตำรวจ หมายถึง ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในเขตกองบัญชาการตำรวจภูธรภาค ๑ ระดับผู้บังคับบัญชา

๑.๕.๓ การปฏิบัติหน้าที่ หมายถึง ภารกิจที่ปฏิบัติตามกฎระเบียบวินัยของข้าราชการตำรวจตามพระราชบัญญัติตำรวจแห่งชาติ ตามที่ได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชา และความรับผิดชอบ

๑.๕.๔ พุทธบูรณาการ หมายถึง การศึกษาวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ และวิเคราะห์ปัญหาของการใช้วิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจว่าเกิดจากอะไร แล้วนำเสนอหลักพุทธธรรมเพื่อแก้ไขสาเหตุของการเกิดปัญหานั้นเป็นภาคทฤษฎี รวมทั้งเสนอแนะให้นำหลักพุทธธรรมนั้นไปจัดอบรมข้าราชการตำรวจอันเป็นภาคปฏิบัติต่อไป

๑.๕.๕ วิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ หมายถึง การเสริมสร้างกระบวนการที่เป็นแนวคิดทฤษฎีการพัฒนาจริยธรรมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพอย่างเป็นรูปธรรมและนำไปปฏิบัติได้จริง

๑.๕.๖ พุทธจริยธรรม หมายถึง จริยธรรมตามแนวพุทธ เป็นหลักแห่งความประพฤติอันมีคุณค่าทางจริยธรรมตามหลักพุทธจริยศาสตร์ ซึ่งในงานวิจัยนี้กล่าวถึงการพัฒนจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการ ๘ วิธี

๑.๖ ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อประกอบการศึกษาวิจัย ดังนี้

๑.๖.๑ หนังสือ/เอกสาร

๑. กิรติ บุญเจือ^๕ กล่าวว่า จริยธรรม (morality) คือ คุณธรรมชุดหนึ่งๆ ที่ทำให้คนคนหนึ่งเป็นคนดี หรือคนประเภทหนึ่งเป็นคนดี เช่น จริยธรรมของ นาย ก. จริยธรรมข้าราชการ จริยธรรมตำรวจ ทหาร ข้าราชการพลเรือน จริยธรรมพ่อค้าแม่ขาย จริยธรรมนักสื่อ จริยธรรมนักข่าว จริยธรรมนักแสดง จะเห็นได้ว่าจริยธรรมของคนคนหนึ่งอาจจะประกอบด้วยคุณธรรมหลายชุดแล้วแต่ว่าเขาสังกัดกลุ่มใดบ้างเช่น นาย ก. จะต้องมียุทธธรรมแห่งความเป็นมนุษย์ (เพราะเขาเป็นมนุษย์) จริยธรรมพ่อ (ถ้าเขามีลูก) จริยธรรมลูก (ถ้าเขามีพ่อแม่) จริยธรรมครู (ถ้าเขามีลูกศิษย์) จริยธรรมนายกรัฐมนตรี (ถ้าเขาเป็นนายกฯ) จริยธรรมนักข่าว (ถ้าเขามีอาชีพบริการข่าว) ฯลฯ

จรรยาบรรณ (code of conduct) เฉพาะข้อคุณธรรมที่ประกาศเป็นข้อบังคับในลักษณะใดลักษณะหนึ่งของหน่วยงานอาชีพ ซึ่งถ้าผู้ประกอบอาชีพที่สังกัดหน่วยงานนั้นไม่ปฏิบัติตาม และมีการสอบสวนตามระเบียบการว่าผิดจริงก็จะถูกลงโทษตามที่กำหนดไว้ส่วนจริยธรรมข้ออื่นๆ ที่ไม่ได้ระบุไว้ในจรรยาบรรณ เป็นข้อบังคับโดยมโนธรรมเพื่อเป็นผู้ประกอบอาชีพที่ดีสมบูรณ์แบบในอาชีพนั้น หากละเมิดก็ถือว่าบกพร่องในหน้าที่และไม่ดีจริงในอาชีพนั้น จึงควรศึกษาให้รู้และปฏิบัติแม้ไม่มีบทลงโทษ

๒. พล.ต.ท.ดร.พงศพัศ พงษ์เจริญ^๖ กล่าวว่า อาชีพตำรวจเป็นอาชีพพิเศษ เป็นอาชีพที่ถูกคาดหวังจากสังคมและจากประชาชนอย่างมากมายตำรวจไทยในอนาคต จึงต้องเป็นผู้ที่มีองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง อย่างน้อย ๒ ประการ คือจะต้องมีองค์ความรู้ในวิชาชีพตำรวจอย่างสมบูรณ์ ควบคู่ไปกับการมีคุณธรรมศีลธรรมประจำใจอย่างเต็มเปี่ยม องค์ความรู้คู่คุณธรรมจึงถือเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะช่วยให้ตำรวจเป็นตำรวจอาชีพ และเป็นตำรวจของประชาชนได้อย่าง

^๕ กิรติ บุญเจือ,ศ., จริยธรรม กับประชาธิปไตย, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา ๒๕๕๐), หน้า ๑๐.

^๖ พงศพัศ พงษ์เจริญ, พล.ต.ท.ดร., การเปลี่ยนแปลงยุทธศาสตร์แผนใหม่ ตำรวจไทยในอนาคต, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : กราฟิโก ซิสเต็มส์, ๒๕๕๒), หน้า ๑๐๕-๑๑๐.

สมบูรณ์เพิ่มมากขึ้น การเสริมสร้างองค์ความรู้คุณธรรมจึงเป็นยุทธศาสตร์การเปลี่ยนแปลงสำคัญที่สามารถจะส่งผลต่อการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของตำรวจ รวมทั้งสร้างการยอมรับจากประชาชน และการก่อเกิดตัวตนที่แท้จริงของตำรวจไทยในอนาคต

๓. พ.ต.ท.นพดล เทียนเพิ่มพูน^{๙๙} ศึกษาเรื่องการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียนนายร้อยตำรวจจากผลการวิจัยพบว่าความคิดเห็นของนายตำรวจฝ่ายปกครองเกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมที่ควรปลูกฝังให้นักเรียนนายร้อยตำรวจ คุณธรรมได้แก่ ความยุติธรรม ความไม่ประมาท ความอดทนและอดกลั้น การมีระเบียบวินัย จริยธรรม ได้แก่ ความมีเมตตา กรุณา มุทิตา อุเบกขา ความขยันหมั่นเพียร การเสียสละ ความสามัคคี และรูปแบบวิธีการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม ได้แก่ ให้อาจารย์เป็นตัวอย่างที่ดี อบรมโดยใช้วิทยากรพิเศษที่มีประสบการณ์ จัดโครงการฝึกอบรมใช้ประชาชนในชนบท การเขียนบันทึกประจำวันการทำงาน

๔. วิรัช วิรัชนิภาวรรณ^{๑๐๐} สรุปการพัฒนาของข้าราชการไว้ว่า ข้าราชการเป็นกลไกสำคัญในการบริหารราชการแผ่นดิน หากขาดจริยธรรมย่อมส่งผลเสียต่อประเทศชาติ และประชาชน จริยธรรมของข้าราชการจึงเป็นสิ่งสำคัญ และจำเป็นเพราะจริยธรรมเป็นปัจจัยที่มีส่วนสำคัญในการกำหนดการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการ ซึ่งส่งผลต่อการอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน ในส่วนของปัญหาของข้าราชการ อาจแบ่งเป็นปัญหาที่มีสาเหตุมาจากระบบราชการ และมาจากตัวข้าราชการเอง หากข้าราชการขาดจิตสำนึกในการเป็นข้าราชการที่ดี โดยบุคคลที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนให้มีการพัฒนาข้าราชการตามหลักพุทธธรรมในการปฏิบัติหน้าที่ และประชาชนควรควบคุมตรวจสอบการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการด้านจริยธรรมให้เพิ่มมากขึ้น

๕. พ.ต.ท.ดร.ลำดวน ศรีมณี^{๑๐๑} กล่าวถึง คุณธรรมเบื้องต้นของข้าราชการตำรวจไว้ว่า ข้าราชการตำรวจ ข้าราชการหน่วยอื่น และบุคคลประเภทอื่นผู้รับหน้าที่ทำงานบริการ หรือพัฒนาสังคมก่อนอื่นต้องมีจริยธรรม ๔ ประการ คือต้องมีสุขภาพดีเป็นเบื้องต้น ต้องมีความตั้งใจเด็ดเดี่ยวที่จะบริการรับใช้ประชาชน ต้องนำทฤษฎี (ความรู้ตามหลักวิชา) มาบวกกับการปฏิบัติและต้องจำแนกคนทางสถานภาพสังคม ทางคุณภาพชีวิต ทางระบบความคิด ทางจิตสำนึกและทางสติปัญญา

^{๙๙} นพดล เทียนเพิ่มพูน, พ.ต.ท., การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมสำหรับนักเรียนนายร้อยตำรวจ, (นครปฐม : โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, ๒๕๔๗), หน้า ๖.

^{๑๐๐} วิรัช วิรัชนิภาวรรณ, เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง ปรัชญาการเป็นข้าราชการ มาตรฐานทางคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติราชการ, (ขอนแก่น : สำนักงาน ก.พ. จังหวัดขอนแก่น, ๒๕๔๕), หน้า ๗.

^{๑๐๑} ลำดวน ศรีมณี, พ.ต.ท.ดร., คุณธรรมเบื้องต้นของตำรวจ, (กรุงเทพมหานคร : กองบังคับการวิชาการ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, ๒๕๓๘), หน้า ๔๕.

๖. พล.ต.ต.อมรินทร์ อัครวงษ์^{๔๔} ได้กำหนดวิธีการเสริมสร้างจริยธรรมตำรวจสำหรับนักเรียนนายร้อยตำรวจ ดังนี้ ๑. ต้องมีสุขภาพดีเป็นเบื้องต้น (อนามัย) ๒. ต้องรับใช้ประชาชนอย่างเต็มที่ (ปรตถจริยา) ๓. ต้องบอกการปฏิบัติด้วยทฤษฎี (ปริยัตติปฏิบัติดีสัมปทา) ๔. ต้องรู้จักวิธีจำแนกคน (ปุกคัลญญตา) ๕. ให้รู้จักคล้อยตามหรือคัดค้าน (มัตตัญญตา) ๖. ให้เชื่อว่าชาวบ้านมีเหตุผล (อิตตธิปไตย) ๗. ให้มาจากปวงชนสู่ปวงชน (โลกาธิปไตย) ๘. ให้เริ่มต้นด้วยประชาธิปไตย (ธัมมาธิปไตย) ๙. มุ่งให้คนปลอดภัยในชีวิต (เมตตา - กรุณา) ๑๐. มุ่งให้สร้างเศรษฐกิจหารายได้ (อุฏฐานสัมปทา) ๑๑. มุ่งให้ออกประหยัดในการใช้ (อารักขสัมปทา) ๑๒. มุ่งหนุนให้จัดตั้งหน่วยสังคม (สมัคคี) ๑๓. ทำงานใช้แรงกายไม่เกียติกร้าน (วิริยะ) ๑๔. ทำงานช่วยหมู่บ้านตามเหมาะสม (มหาชนहितจริยา) ๑๕. ทำตัวให้คนอื่นได้ชื่นชม (นรवासธรรม ๔) ๑๖. ทำอุดมการณ์ให้เป็นความจริง (ปฏิบัติบูชา) ๑๗. ดีด้วยตั้งใจฟังอ่านหนังสือ (พาหุสัจจะ) ๑๘. ดีด้วยถือทางถูกในทุกสิ่ง (มรรค ๘) ๑๙. ดีด้วยวางแผนงานเป็นฐานอิง (อธิฐานธรรม) ๒๐. ดีอย่างยั่งยืนคือมีสติตรง (อัปมาทะ)

๗. ร.ต.อ.รัฐศาสตร์ ดียิ่ง^{๔๕} กล่าวว่าไว้ในบทความตำรวจที่ดีมีคุณภาพที่ประชาชนต้องการว่าโดยสิ่งที่สำคัญสำหรับผู้ที่ศึกษานิติศาสตร์ในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความรู้ความสามารถในศาสตร์ด้านต่าง ๆ เช่น การสืบสวน การสอบสวน หลักจิตวิทยา สังคมวิทยา กฎหมาย รัฐประศาสนศาสตร์ ฯลฯ นอกจากนี้จริยธรรมตำรวจก็เป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งของความเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ด้วย ในด้านจริยธรรมแล้ว ตำรวจก็ต้องเป็นผู้มีคุณธรรมและจริยธรรมในตัวเอง ความสำนึกในหน้าที่ของความเป็นผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ ความซื่อสัตย์ สุจริต ความไม่เห็นแก่ตัว ความเสียสละ รวมไปถึงคุณธรรมอื่น ๆ ย่อมเป็นสิ่งที่ประชาชนคาดหวังและอยากเห็นในผู้ที่ได้รับเรียกว่า ตำรวจ

๘. ร.ต.อ.ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์^{๔๖} กล่าวว่าโดยสรุปไว้ในหนังสืออุดมคติและจริยธรรมตำรวจหลักการและประสบการณ์ ว่าจริยธรรมตำรวจมีลักษณะเฉพาะสำหรับอาชีพตำรวจ แต่ต้องอาศัยจริยธรรมทั่วไปเป็นรากฐานรองรับการปลูกฝังจริยธรรมทั่วไป ซึ่งเริ่มปลูกฝังตั้งแต่ครอบครัว โรงเรียนระดับอนุบาล โรงเรียนระดับประถม โรงเรียนระดับมัธยม จนกระทั่งสถาบัน อุดมศึกษา จึงมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับการพัฒนาจริยธรรมตำรวจ กล่าวได้ว่า สถาบัน

^{๔๔} อมรินทร์ อัครวงษ์, วิธีการเสริมสร้างจริยธรรมตำรวจ สำหรับนักเรียนนายร้อยตำรวจ, (นครปฐม : โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, ๒๕๒๕), หน้า ๔๓-๔๔.

^{๔๕} รัฐศาสตร์ ดียิ่ง, ร.ต.อ., บทความตำรวจที่ดีมีคุณภาพที่ประชาชนต้องการ, (กรุงเทพมหานคร : กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน, ๒๕๕๐), หน้า ๑.

^{๔๖} ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, ร.ต.อ., อุดมคติและจริยธรรมตำรวจ, (กรุงเทพมหานคร : สหภาพสื่อและการพิมพ์, ๒๕๓๓), หน้า ๓๓ - ๓๔.

อุดมศึกษาเป็นองค์การในช่วงหัวเลี้ยวหัวต่อของเยาวชนที่จะปรับเปลี่ยนจากจริยธรรมทั่วไปเข้าสู่จริยธรรมอาชีพ ถ้าจะพิจารณาเฉพาะสถาบันการศึกษาในสังกัดของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โรงเรียนนายร้อยตำรวจ และโรงเรียนพลตำรวจ จัดเป็นสถานศึกษาที่จะเชื่อมต่อและพัฒนาเยาวชนของชาติ จากการปลูกฝังจริยธรรมทั่วไป เข้าสู่การปลูกฝังจริยธรรมตำรวจ

การปลูกฝังจริยธรรมเฉพาะตำแหน่งหน้าที่ก็จัดเป็นเรื่องที่ต้องกระทำอย่างต่อเนื่อง เช่น การปลูกฝังจรรยาบรรณของพนักงานสอบสวนสำหรับนายตำรวจที่จะทำหน้าที่สอบสวน และการปลูกฝังจริยธรรมของนักบริหารงานตำรวจ สำหรับนายตำรวจที่จะทำหน้าที่ผู้บังคับบัญชาตามลำดับชั้น กล่าวโดยย่อ จริยธรรมตำรวจจัดเป็นหัวข้อใหญ่ที่ควรได้รับความสนใจทั้งศึกษา พัฒนา และปลูกฝังถ่ายทอดอย่างจริงจัง ถึงแม้ว่า จริยธรรมตำรวจจะเป็นเรื่องที่ยาก เป็นเรื่องที่ไวต่อความรู้สึกของบุคคล และเป็นเรื่องที่ต้องใช้เวลายาวนานก็ตาม แต่จริยธรรมตำรวจก็เป็นเรื่องใหญ่และเป็นหัวใจที่แยกตำรวจให้แตกต่างจากโจร

๕. พล.ต.ท.สมคิด บุญนอม^{๑๓} กล่าวว่า ข้าราชการตำรวจมีภารกิจในการดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินให้แก่ประชาชน ตลอดจนการรักษาความสงบเรียบร้อยของสังคม การปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจมีความใกล้ชิดกับประชาชน อีกทั้งเป็นความหวังและเป็นที่พึ่งของประชาชนเมื่อมีเหตุร้ายเกิดขึ้น ดังนั้น ข้าราชการตำรวจจำเป็นต้องมีคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณเป็นแนวทางในการปฏิบัติ

๑๐. Learence Kohlberg^{๑๔} และนักพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมตะวันตก กล่าวไว้ว่า การเสริมสร้างสังคมให้มีระเบียบวินัย มีความจำเป็นอย่างยิ่งในการประพฤติปฏิบัติ ทำให้เกิดคุณธรรม และเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคม จริยธรรมเป็นความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เป็นกฎเกณฑ์หรือมาตรฐานความประพฤติปฏิบัติของสังคม ผลของการกระทำเหล่านี้จะเป็นเครื่องตัดสินว่าการกระทำ นั้นผิดหรือถูกโดยสังคมจะเป็นผู้ตัดสิน

๑๑. Covay, S^{๑๕} กล่าวว่า มนุษย์มีอิสรภาพในการเลือกใช้อำนาจที่อยู่ในตัวเอง นอกจากรู้จักตนเองแล้ว มนุษย์ยังมีจินตนาการ สามารถที่จะพาตนเองให้หลุดไปอยู่ในภพาวาดที่สร้างขึ้นด้วยตนเอง ซึ่งอาจห่างไกลจากความเป็นจริงก็ได้ แต่ส่วนที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ คือ การมีมโน

^{๑๓} สมคิด บุญนอม, พล.ต.ท., คู่มือแนวทางการปฏิบัติตามกฎ.ก.ตร.ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ พ.ศ. ๒๕๕๑ (แก้ไขตามกฎ.ก.ตร. ว่าด้วยประมวลจริยธรรมและจรรยาบรรณของตำรวจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓), (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานจเรตำรวจ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ, ๒๕๕๓), หน้า ข.

^{๑๔} Learence Kohlberg, "Moral Stages and Moralization : The Cognitive Development Approach", **Moral Development and Behavior**, (New York : Holt Rinehart and Winston Inc, 1976), pp.

^{๑๕} Covay, S, **The Seven Habits of Highly Effective People**. (New York : Frank Covay, 2004), pp.

ธรรม การตระหนักรู้ว่าลึกลงในจิต การแยกแยะความผิดชอบชั่วดี และหลักการของการควบคุม โนพฤติกรรม และการปรับแนวทางของความคิดให้สอดคล้องกับมโนธรรมที่ตนยึดถือ และสังคมยอมรับได้

๑๒. Wallace J. Wood^{๒๐} กล่าวว่า ตัวกำหนดพฤติกรรมด้านคุณธรรม และจริยธรรมของแต่ละบุคคลอาจมีมุมมองที่แตกต่างกัน ดังนั้น จึงได้นำความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านคุณธรรมจริยธรรม โดยใช้มุมมองของผลงานนักปรัชญา เช่น จอห์น สจ๊วต มิลล์, จอห์น ล็อก และโทมัส เจฟเฟอร์สัน ได้แบ่งออกเป็น ๔ ด้าน ได้แก่ ๑) มุมมองในด้านการกระทำที่ถูกนำไปพิจารณาว่าถูกหรือผิด โดยยึดหลักการนำความสุขมากที่สุด มาสู่บุคคลส่วนใหญ่ ๒) มุมมองในด้านเอกกัตตบุคคล ซึ่งเป็นสิ่งที่ดี เป็นประโยชน์ต่อบุคคลอย่างยั่งยืน ๓) มุมมองในด้านความถูกต้องทางคุณธรรม ซึ่งเป็นสิทธิพื้นฐานของมนุษย์ส่วนรวม ๔. มุมมองด้านความยุติธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ

๑.๖.๒.วิทยานิพนธ์/ งานวิจัย

๑. พระมหาวิโรจน์ คุณุตวิโร^{๒๑} ศึกษาการปฏิบัติหน้าที่ต่อสังคมด้านการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง ปีการศึกษา ๒๕๕๗ พบว่าพระนักศึกษามีการนำหลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนาไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ทุกครั้ง และการปฏิบัติหน้าที่ต่อสังคมด้านการพัฒนาจริยธรรมของพระนักศึกษามีการปฏิบัติโดยรวมอยู่ในระดับที่น่าพอใจ ส่วนการปฏิบัติหน้าที่ต่อสังคมด้านการพัฒนาจริยธรรมบางข้อมีความแตกต่างกันตามพระราชาของพระนักศึกษา

๒. พระครูสุขุมสังฆการ (วรเมธ โปธาสโร/ศรีโพธิ์วัง)^{๒๒} ศึกษาวิจัยการประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาเยาวชน : ศึกษากรณีพระเทพวงศาจารย์ (คุณ ขนฺติโก) ได้สรุปวิสัยทัศน์ในนำหลักธรรมมาพัฒนาบุคคลของผู้รู้ทางพระพุทธศาสนาว่า เป็นการยกระดับคุณภาพชีวิตให้ดียิ่งขึ้น หากพัฒนาด้านวัตถุมากไป ด้านจริยธรรมก็จะลดน้อยลงไป จึงควรให้สมดุลกัน เป็นการพัฒนาเพื่อ

^{๒๐} Wallace J. Wood and Zaffane, R, **Organizational Behavior, A Global Prospective**, (Brisbane : Jon Wiley & Sons Australia, 2001), pp.

^{๒๑} พระมหาวิโรจน์ คุณุตวิโร, “ การปฏิบัติหน้าที่ต่อสังคมด้านการพัฒนาจริยธรรมของนักศึกษามหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย ส่วนกลาง ปีการศึกษา ๒๕๕๗”, รายงานวิจัย, (สถาบันวิจัยญาณสังวร, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๘), หน้า ก.

^{๒๒} พระครูสุขุมสังฆการ (วรเมธ โปธาสโร/ศรีโพธิ์วัง), “การประยุกต์หลักพุทธธรรมเพื่อพัฒนาเยาวชน : ศึกษากรณี พระเทพวงศาจารย์ (คุณ ขนฺติโก)”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๕), หน้า ๓๗.

การดับทุกข์ที่มีอยู่ในจิตใจของมนุษย์ เป็นการพัฒนาทั้งกาย สิ่งแวดล้อม อารมณ์ และสติปัญญาให้ฉลาดรู้เท่าทัน เป็นการป้องกันวัฒนธรรมตะวันตก และพัฒนาวัฒนธรรมไทยให้มั่นคงยิ่งขึ้น ควรพัฒนาด้านวัตถุและจิตใจให้ควบคู่กันไป

๓. ร.ต.อ.หญิง เอื้อจิตต์ ตรีเพชร^{๒๓} ศึกษาวิจัยเหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองชลบุรีพบว่า ระดับจริยธรรมของตำรวจ ตามโครงสร้างจริยธรรมตำรวจไทยทางด้านความรับผิดชอบของข้าราชการตำรวจ สังกัดสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองชลบุรี อยู่ในระดับขั้นที่ ๕ เนื่องมาจากข้าราชการตำรวจเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในงานสาขาต่าง ๆ ที่รับผิดชอบ โดยยึดหลักกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และวินัย และยังต้องปฏิบัติงานให้เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งตรงตามความหมายของคำ ว่า ความรับผิดชอบ ที่แบ่งออกเป็นความรับผิดชอบต่อสังคม ความรับผิดชอบต่อตนเอง และความรับผิดชอบต่อศีลธรรม

๔. พรหม วุฒิวิวัฒน์ชัย^{๒๔} ศึกษาเรื่อง หลักพรหมวิหาร ๔ กับหลักการปฏิบัติหน้าที่ตามอุดมคติตำรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณีข้าราชการตำรวจประจำสถานีตำรวจนครบาลดุสิต ผลการวิจัย ภาคเอกสารพบว่า หลักพรหมวิหาร ๔ และหลักอุดมคติตำรวจทั้ง ๘ ประการ มีความสัมพันธ์คล้ายคลึงกันสามารถใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ตำรวจได้ทั้ง ๒ หลักการ จากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สรุปได้ว่า ข้าราชการตำรวจ ส่วนใหญ่ มีความศรัทธาในพระพุทธศาสนาเป็นอย่างดี แต่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่อง พรหมวิหาร ๔ ปานกลาง การปฏิบัติธรรมฝึกฝนจิตใจของตนอยู่ในระดับปานกลาง ความรู้ ความเข้าใจในหลักอุดมคติตำรวจอยู่ในเกณฑ์ดี การนำหลักพรหมวิหาร ๔ ไปประยุกต์ใช้ในการ ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจระดับหนึ่ง ซึ่งต้องมีการเพิ่มเติมในส่วนต่างๆ ต้องมีการอบรมฝึกฝนจิตใจโดยวิทยากรที่มีความรู้ ความเข้าใจและต้องมีการจัดโครงการปฏิบัติธรรมของข้าราชการตำรวจในทุกระดับชั้น ต้องเป็นผู้ดำเนินโครงการที่ต่อเนื่อง ตลอดเวลา การคัดเลือกผู้ที่ทำหน้าที่หัวหน้าสถานีตำรวจต้องให้ได้ผู้มีความรู้ความสามารถและมีคุณธรรมในจิตใจอย่างแท้จริง เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ในส่วนของประชาชนเองนั้นควรมีความเข้าใจ เห็นใจในปัญหาการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจและที่สำคัญ

^{๒๓} เอื้อจิตต์ ตรีเพชร, ร.ต.อ., “เหตุผลเชิงจริยธรรมด้านความรับผิดชอบของข้าราชการตำรวจสังกัดสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองชลบุรี”, วิทยานิพนธ์รัฐศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๔), หน้า ๕๕.

^{๒๔} พรหม วุฒิวิวัฒน์ชัย, “หลักพรหมวิหาร ๔ กับหลักการปฏิบัติหน้าที่ตามอุดมคติตำรวจ : ศึกษาเฉพาะกรณี ข้าราชการตำรวจประจำสถานีตำรวจนครบาลดุสิต”, วิทยานิพนธ์อักษรศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๕), หน้า ก.

ข้าราชการตำรวจต้องยึดมั่นคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่โดยเคร่งครัด เพื่อให้ เกิดความ สัมฤทธิ์ผลในการปฏิบัติหน้าที่

๕. พระมหาบุญนาค สันติ (ทองงาม)^{๒๕} ศึกษาเรื่องทัศนคติของข้าราชการ ตำรวจต่อการปฏิบัติหน้าที่ตามจริยธรรมวิชาชีพ : ศึกษาเฉพาะกรณี กองบัญชาการศึกษา สำนักงาน ตำรวจแห่งชาติ ผลการวิจัยภาคสนามโดยสรุปพบว่า ข้าราชการตำรวจได้เปิดรับสื่อหนังสือพิมพ์ โทรทัศน์โดยส่วนมากเป็นปัจจัยที่ทำให้การเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านคุณภาพจริยธรรมแตกต่าง อย่างชัดเจน แต่ด้านรับรู้เนื้อหาของจริยธรรม ๕ ประการ ข้าราชการตำรวจมีคะแนนการรับรู้ รับทราบที่สูงมาก แต่ด้านปัจจัยประชากรศาสตร์เรื่อง อายุ ยศ และตำแหน่ง ๑ อย่างนี้ มีผลกระทบต่อ การปฏิบัติตามจริยธรรมวิชาชีพอย่างมาก ซึ่งได้เปลี่ยนแปลงทัศนคติต่อจริยธรรมวิชาชีพ หรือ แม้ต่อประเด็นเนื้อหาของจริยธรรมทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน โดยภาพรวมแล้วสื่อมีผลต่อการ รับรู้เนื้อหาของจริย ธรรมและเป็นผลให้แนวทางด้านความคิดเห็นต่างกัน ดังนั้น สื่อมวลชนเป็นปัจจัย หลักสำคัญ ซึ่งสามารถนำเสนอคุณธรรม จริยธรรม ที่มีอิทธิพลมากในยุคนี้ ด้านองค์กรทาง พระพุทธศาสนา จึงน่าจะมีการขยายขอบเขต โดยปรับประยุกต์การเผยแพร่พุทธธรรมในสื่อ หนังสือพิมพ์และโทรทัศน์ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อสร้างสรรค์ จรรโลงจริยธรรมความดีให้คู่กับสังคม สืบไป

๖. มหาวิทยาลัยเชียงใหม่^{๒๖} ศึกษาวิจัยความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการ ตำรวจโรงเรียนตำรวจภูธร ๕ จังหวัดลำปาง พบว่า ด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่ ข้าราชการตำรวจโรงเรียนตำรวจภูธร ๕ มีความพึงพอใจที่ได้พยายามตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้สำเร็จ ตามเป้าหมายทุกครั้ง และพร้อมที่จะยอมรับผิดชอบในผลงานด้านความรับผิดชอบในการปฏิบัติ หน้าที่ของข้าราชการตำรวจ นับได้ว่ามีส่วนสำคัญที่จะทำให้การปฏิบัติงานสำเร็จไปด้วยดี

๗. สุมาลัย ศรีธรรมมาสุข^{๒๗} ศึกษาวิจัยการสอนคุณธรรมจริยธรรม ในโรงเรียนนาย ร้อยตำรวจโดยสรุปผลการวิจัยพบว่า นักเรียนนายร้อยตำรวจชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็น เกี่ยวกับคุณธรรมจริยธรรมที่ควรปลูกฝังให้แก่แก่นักเรียนนายร้อยตำรวจแตกต่างกันดังนั้น ครู อาจารย์

^{๒๕} พระมหาบุญนาค สันติ (ทองงาม), “ทัศนคติของข้าราชการตำรวจต่อการปฏิบัติหน้าที่ตาม จริยธรรมวิชาชีพ : ศึกษาเฉพาะกรณีกองบัญชาการศึกษา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ”, วิทยานิพนธ์พุทธศาสตร มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๔๕), หน้า ก.

^{๒๖} มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, “ศึกษาความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจ โรงเรียน ตำรวจภูธร ๕ จังหวัดลำปาง”, รายงานวิจัย, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๘), หน้า ๓๕.

^{๒๗} สุมาลัย ศรีธรรมมาสุข, “การสอนคุณธรรมจริยธรรมในโรงเรียนนายร้อยตำรวจ”, รายงานวิจัย, (นครปฐม : โรงเรียนนายร้อยตำรวจ, ๒๕๔๘), หน้า ๕๘.

นายตำรวจฝ่ายปกครอง ควรทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดี โดยเก็บความรู้สึกไม่ควรแสดงความท้อถอยให้นักเรียนนายร้อยตำรวจได้เห็นหรือถ้ามีการลงโทษ โดยไม่แจ้งเหตุผลก็ควรอธิบายเหตุผลให้นักเรียนนายร้อยตำรวจได้รับทราบเหตุผลในการฝึกทันที

๘. มหาวิทยาลัยบูรพา^{๒๘} ศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจในสังกัดตำรวจ ภูธร จังหวัดนครนายก เกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน พบว่า ข้าราชการตำรวจสร้างความผูกพันต่อองค์กรของข้าราชการตำรวจ มีระบบการทำงานที่สามารถตอบสนองต่อรายได้ ความก้าวหน้า และความมั่นคงให้ชัดเจนและยุติธรรม นอกจากนี้ผู้บริหารควรสร้างความรู้สึกให้ข้าราชการตำรวจเห็นว่าตนเองมีความสำคัญ โดยเน้นวิธีการบริหารแบบมีส่วนร่วม และสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งคือ การพัฒนาภาวะผู้นำแก่ผู้บังคับบัญชาระดับบริหาร เพื่อให้สามารถปกครองและดูแลผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างยุติธรรม และมีความเสมอภาคสามารถทำงานร่วมกันอย่างมีความสุข และกระตือรือร้นที่จะสร้างผลงานที่มีคุณภาพเพื่อความก้าวหน้าของตนเองอันจะส่งผลให้การบริการที่ประสิทธิภาพ

๙. พวงเพชร วัชรอยู่^{๒๙} ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรอำเภอเมืองเชียงราย ได้กล่าวถึงการปฏิบัติหน้าที่ไว้ว่า งานของผู้บริหารคือ การกระตุ้นให้ทุกคนทำงานอย่างดีที่สุด ส่วนคนที่ทำงานก็ทำงานเพื่อสนองความต้องการของตนเองด้วยเหตุผลต่างๆ ได้ หรือเพื่อสิ่งอื่นๆ ซึ่งไม่อาจสัมผัสได้ เช่น ความพอใจหรือการยอมรับนับถือจากผู้อื่น ฉะนั้น ในเรื่องของแรงจูงใจกับการทำงานก็คือ “การพยายามให้ผลตอบแทนการทำงานของตนตามความต้องการของเขา และต้องประสานความต้องการของคนทำงานให้เข้ากับความต้องการของหน่วยงานด้วย เพื่อบังเกิดผลงานที่ดีที่สุดตามเป้าหมายของการทำงาน”

๑๐. พล.ต.ต.ดร.อดุลย์ ณรงค์ศักดิ์และคณะ สรุปผลการวิจัยเรื่อง จริยธรรมในวิชาชีพตำรวจว่า แนวทางการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ ประกอบด้วย การนำประมวลจริยธรรมตำรวจมาบังคับใช้อย่างจริงจัง การคัดสรรบุคคลที่จะมาเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจนในการคัดสรรผู้ที่ปฏิบัติงานและมีการฝึกอบรมอย่างต่อเนื่อง ต้องมีกฎหมายหรือระเบียบที่ชัดเจนในการกำหนดหลักเกณฑ์การแต่งตั้งโยกย้าย โดยให้ผู้มีอำนาจหน้าที่โดยตรง

^{๒๘} มหาวิทยาลัยบูรพา, “การศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดนครนายก เกี่ยวกับการประเมินผลการปฏิบัติงาน” รายงานวิจัย, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๕), หน้า ๕๗.

^{๒๙} พวงเพชร วัชรอยู่, “ปัจจัยที่มีผลต่อแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจสถานีตำรวจภูธรจังหวัดเชียงราย”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยบูรพา, ๒๕๔๗), หน้า ๒.

สามารถพิจารณาแต่งตั้งโยกย้ายผู้ปฏิบัติในสายงานให้ได้รับการเลื่อนขั้นเลื่อนตำแหน่ง แต่งตั้งโยกย้ายอย่างเป็นธรรม ในส่วนของค่าตอบแทนควรปรับให้ผู้ปฏิบัติงานได้รับค่าตอบแทนและสวัสดิการเท่าเทียมกับหน่วยงานอื่นในกระบวนการยุติธรรมและสามารถอยู่ได้อย่างมีศักดิ์ศรีในสังคม และการนำกลไกการควบคุมจริยธรรมตำรวจมาบังคับใช้ปฏิบัติต่อตำรวจอย่างเคร่งครัดและจริงจัง^{๓๐}

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สรุปได้ว่าการนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการเพื่อพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจให้เกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติหน้าที่ ย่อมประสบความสำเร็จต่อตัวเองและองค์กรในไม่ช้า อาชีพตำรวจจึงจัดเป็นสาขาอาชีพที่สำคัญอาชีพหนึ่ง ที่ต้องพัฒนาต่อไป ทั้งนี้ ทางพระพุทธศาสนาได้วางหลักพุทธธรรมโดยนำคุณธรรมและจริยธรรมเป็นแกนกลางในการปฏิบัติหน้าที่การทำงานเพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างถูกต้องนำไปสู่ความสุขความเจริญก้าวหน้าทั้งของตนเองและสังคม พระพุทธศาสนามีได้มุ่งเน้นหน้าที่ใดหน้าที่หนึ่งโดยเฉพาะด้าน แต่พระพุทธศาสนาต้องการให้คุณธรรมจริยธรรมเป็นเจตนารมณ์ของการพัฒนามนุษย์และสังคม โดยมีมนุษย์เป็นจุดศูนย์กลางในการพัฒนาเพื่ออยู่ร่วมกันอย่างสันติสุขและสร้างฐานของสังคมให้มีเสถียรภาพให้มั่นคงและยั่งยืน

๑.๗ วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ/ภาคสนาม (Qualitative Research) โดยการศึกษาค้นคว้าเนื้อหาจากคัมภีร์พระพุทธศาสนา หนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการอื่นๆ มาวิเคราะห์ ซึ่งผู้วิจัยได้จัดลำดับขั้นตอนการดำเนินการวิจัย (Research Process) ดังต่อไปนี้

๑.๗.๑ เรื่องจริยธรรมและวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ เป็นแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในลำดับแรกของการศึกษาวิจัย ซึ่งมีประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจศึกษา ดังต่อไปนี้

จริยธรรมของข้าราชการตำรวจ ความหมายของจริยธรรม ที่มาของจริยธรรมและองค์ประกอบของจริยธรรม รูปแบบและมาตรฐานทางจริยธรรม จริยธรรมของตำรวจตามที่ ก.ตร. กำหนดจริยธรรมในการปฏิบัติหน้าที่และที่ควรเสริมสร้าง โครงสร้างจริยธรรมตำรวจในปัจจุบัน แนวทางปฏิบัติที่ข้าราชการตำรวจผู้มีจริยธรรมควรกระทำ พัฒนาการจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ ความเป็นมาของพัฒนาการทางจริยธรรมตำรวจไทย ปัญหาทางจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ วิธีการแก้ปัญหาทางจริยธรรม และวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ

^{๓๐}อดุลย์ ฌรณศักดิ์, พล.ต.ต.ดร.และคณะ, “โครงการวิจัยจริยธรรมในวิชาชีพ”, รายงานวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว), ๒๕๕๖), หน้า ก.

โดยความรู้ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจาก ตำรา หนังสือ เอกสารราชการ วิทยานิพนธ์และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับจริยธรรมตำรวจ จากนักวิชาการ หน่วยงานราชการ ในสังกัด สำนักงานตำรวจแห่งชาติ จากนั้นผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เรียบเรียง และนำเสนอผลงานวิจัยเรื่องจริยธรรมและวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ ไว้ใน บทที่ ๒

๑.๗.๒ เรื่องหลักพุทธธรรมที่ใช้บูรณาการวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ เป็นแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในลำดับที่สองของการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีประเด็นที่ผู้วิจัยสนใจ ดังนี้คือ หลักพุทธธรรมที่ใช้บูรณาการวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ โดยผู้วิจัยได้นำความรู้ที่ได้จากขั้นตอนที่ ๑.๗.๑ มาศึกษาวิเคราะห์แนวคิด วิธีการ รวบรวมผลการศึกษาและจัดผลการศึกษา โดยการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนา และหลักพุทธธรรมที่นำมาใช้บูรณาการของแต่ละวิธีการที่มีความแตกต่างกัน แล้วนำมาเรียบเรียงภายใต้กรอบแนวคิดและวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจโดยใช้หลักพุทธธรรมมาบูรณาการ เพื่อเป็นฐานในการศึกษาวิจัยในขั้นต่อไป

ผู้วิจัยจะรวบรวมข้อมูลในพระไตรปิฎก หนังสือ ตำรา งานวิจัย เอกสารราชการและเอกสารวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เรียบเรียง นำเสนอผลงานวิจัยเรื่องหลักพุทธธรรมที่ใช้บูรณาการวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจไว้ในบทที่ ๓

๑.๗.๓ เรื่องวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการ เป็นขั้นตอนการบูรณาการที่ได้จากการนำผลการศึกษาจากขั้นตอนในหัวข้อที่ ๑.๗.๑, ๑.๗.๒ มาศึกษาวิเคราะห์ตามแนวคิดและวิธีการ รวบรวมผลการศึกษา และจัดผลการศึกษา นำมาเรียบเรียง เป็นตารางแสดงวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ, ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนา และหลักพุทธธรรมที่ใช้บูรณาการ ต่อจากนั้นเป็นการอภิปรายผลการวิจัย เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการศึกษาวิจัยขั้นต่อไป

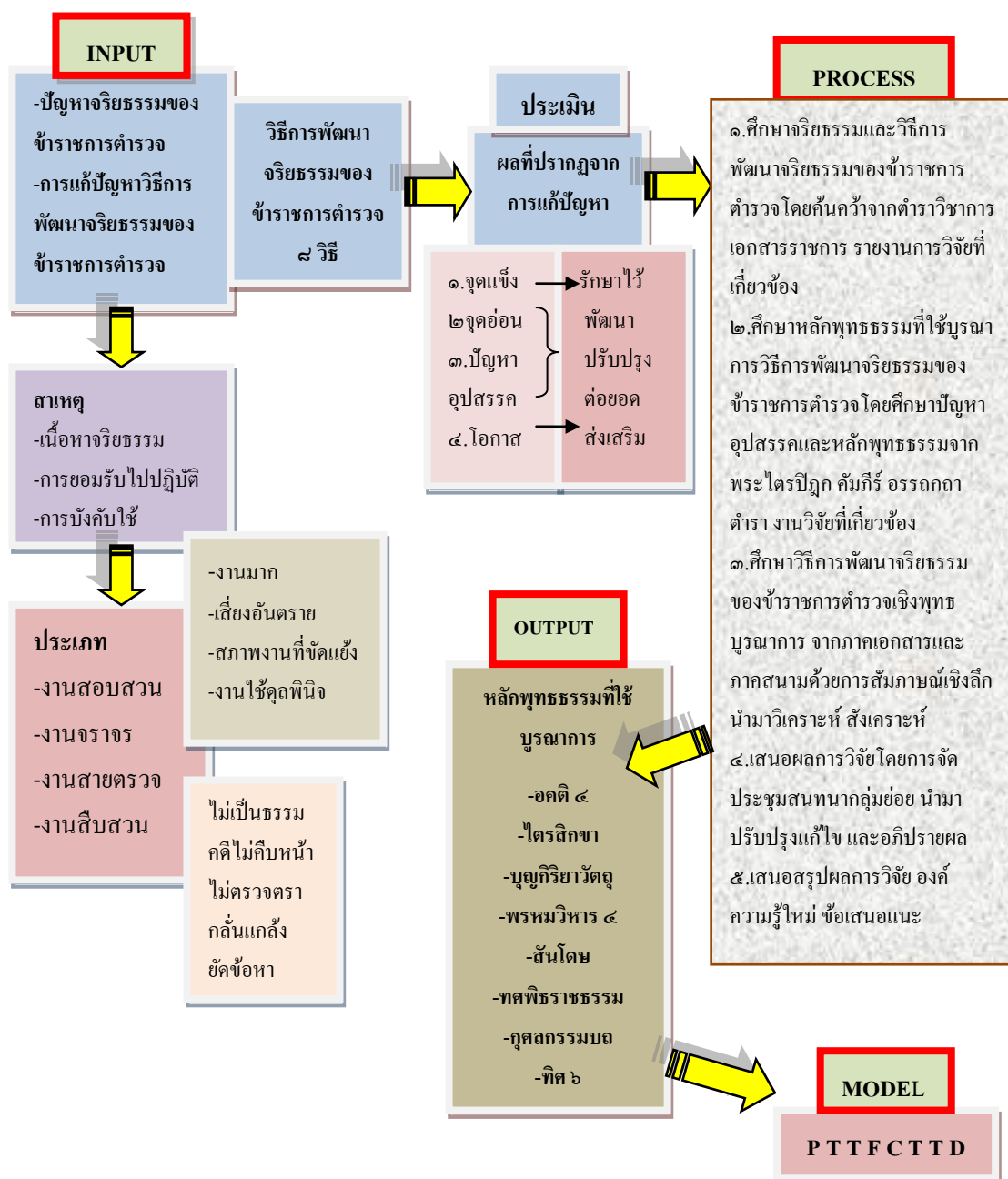
ความรู้ในส่วนนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ จากนักวิชาการ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน และจากการสัมภาษณ์เชิงลึก จากนักวิชาการและบุคคลที่เกี่ยวข้อง จากกลุ่มต่างๆ จำนวน ๒๓ รูป/คน ได้แก่ นักวิชาการทางพระพุทธศาสนา ๕ รูป/คน ข้าราชการตำรวจระดับผู้บังคับบัญชา ๕ คน และประชาชนในพื้นที่ ๕ คน จากนั้นผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล นำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ เรียบเรียง และนำเสนอผลงานเพื่อจัดทำผลการวิจัย เรื่องวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการ ไว้ในบทที่ ๔

๑.๗.๔ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยจากขั้นตอนในหัวข้อ ๑.๗.๓ เพื่อร่างรูปแบบวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการ นำมาดำเนินการจัดประชุมสนทนากลุ่มย่อย (Focus Group Discussion) ซึ่งผู้วิจัยได้เชิญผู้ทรงคุณวุฒิ ได้แก่ นักวิชาการทางพระพุทธศาสนา นักวิชาการด้านจริยธรรม และข้าราชการตำรวจที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ และตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูล รวมทั้งหาข้อยุติในประเด็นที่ยังไม่ชัดเจน เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไข จัดทำรูปแบบวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการที่สมบูรณ์ต่อไป

หลังจากแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิในการประชุมสนทนากลุ่มย่อยแล้ว ผู้วิจัยได้นำเสนอร่างรูปแบบวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเพื่อให้ผู้ทรงคุณวุฒิพิจารณารับรองเห็นชอบ ร่าง “รูปแบบวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการ”

๑.๗.๕ การสรุปผลการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยที่ได้ นำมาสรุปผลการศึกษาวิจัยเพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ทั้ง ๓ ข้อ ที่ได้ตั้งไว้ตามลำดับ และนำเสนอสรุปผลการวิจัย องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย และข้อเสนอแนะ ไว้ในบทที่ ๕ โดยผู้วิจัยได้แสดงแผนภูมิที่ ๑.๑ แสดงกระบวนการวิจัย ดังนี้

แผนภูมิที่ ๑.๑ แสดงกระบวนการวิจัย (Research Process)

๑.๘ ประโยชน์ที่ได้รับ

๑.๘.๑ ทำให้ทราบจริยธรรมและการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ

๑.๘.๒ ทำให้ทราบหลักพุทธธรรมที่ใช้บูรณาการวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจ

๑.๘.๓ ได้องค์ความรู้ใหม่ที่เป็นรูปแบบวิธีการพัฒนาจริยธรรมของข้าราชการตำรวจเชิงพุทธบูรณาการ